

HERRIXA KANTUAN

XALBADORREN HERIOTZEAN

Adiskide bat bazen
orotan bihozbera
poesiaren hegoek
sentimenduzko bertsoek
antzaldatzen zutena.

Plazetako kantari
bakardadez josia
hitzen lihoa iruten
bere barnean irauten
oinazez ikasia...ikasia

*Non hago, zer larretan
Urepeleko artzaina
mendi hegaletan gora
oroitzapenen gerora
ihesetan joan hintzana.* (Bis)

Hesia urraturik
libratu huen kanta
lotura guztietatik
gorputzaren mugetatik
aske sentitu nahirik.

Azken hatsa huela
bertsorik sakonena
inoiz esan ezin diren
estaltitako egien
oihurik bortitzena...

ITURENGO AROTZA

Iturengo arotza
Erramun Joakin,
haserre omen zaude
zeren dugun jakin;
santurik ez liteke
fidatu zurekin,
San Kristobal urtuta
joareak egin.

Arotzak erran dio
bere andreari:
-"Urtu behar dinagu,
ekarran santu hori"
-"Gizona, nora zoaz?
Bekatu da hori!"
-"Ez zionagu erranen
sekulan inori".

Iturengo garaile
Ramuntxo Joakin,
haserre omen zaude

zeren dugun jakin.
Konfesa zaitetz ongi
erretorarekin,
ez dute zer fidatu
santuek zurekin.

Kobrezko santurikan
inon bazarete,
egoten al zarete
hemendik aparte,
baldin arotz horiek
jakiten badute
joareak egiteko
urtuko zaituzte

AMAK EZKONDU NINDUEN

Amak ezkondu ninduen
Hamabost urtekin (berriz)
Senarrak bazituen
laurogei berekin
Eta ni neskatila gaztia
agure zaharrakin (berriz)

Ama zertarako nahi det
Agure zahar hori (berriz)
Hartu ta leihotikan
bota behar dut nik
Ai ene, ene leihotikan
Bota behar dut nik (berriz)

Haurra hago ixilikan
Aberatsa dun hori (berriz)
Pazientziz pasa hitzan
urte bat edo bi
Hori laster hilko den eta
Biziko haiz ongi (berriz)

Deabruak daramala
Interesatua (berriz)
Hori baino nahio det
adin berekua
Ai ene, hogeit bat urteko
Gazte loratua (berriz)

SALAMANCARA

Aita Jainkoak egin banindu
zeruetako giltzari
azken orduan jakingo nuke
atea nori ireki.

lehenengo aitari, gero amari,
gero anai-arrebari,
ta azken orduan isil-isilik
nire maite politari

Gazte gaztetik aitzak ta amak
fraile ninduten nonbratu
bai eta ere estudiora
Salamancara bialdu.
Salamancara nindoalarik
bidean nuen pentsatu
estudiante tunante baino
hobe nuela ezkondu.

Ostatu xume polit batean
gosez gelditu bainintzen
neska xarmant bat ari zitzaidan
mahainean zerbitzatzen.
begiak gartsu, ezpainak lore,
enekin aise mintzatzen
aingeru hori ordu berean
ene bihotz barnean zen.

Hitz erdi batez maite nuela
erran nion belarrira
baina, gaixoa, herabetua
ihes joan zen kanpora.
ez ahal nauzu, izar ederra,
kondenatzen infernura!
ez da sekulan ene gogotik
histuko zure itxura

Ezkondu banintz nintzen ezkondu
bai eta ere damutu
galtza beltzetan hari zuririk
sekulan ez zait faltatu.

EUSKAL HERRIAN EUSKARAZ

Euskal Herrian euskaraz
nahi dugu hitz eta jolas
lan eta bizi euskaraz eta
hortara goaz,
bada garaia noizbait dezagun
guda hori gal edo irabaz.
Zabal bideak eta aireak
gure hizkuntzak har dezan arnas,
bada garaia noizbait dezagun
guda hori gal edo irabaz.

Euskal Herrian euskara
hitz egiterik ez bada
bota dezagun demokrazia
zerri askara
geure arima hiltzen uzteko
bezain odol galduak ez gara.
Hizkuntza gabe esaidazue
nola irtengo naizen plazara,
geure arima hiltzen uzteko
bezain odol galduak ez gara.

Euskal Herri euskalduna
irabazteko eguna
pazientzia erre aurretik
behar duguna,
ez al dakizu euskara dela
euskaldun egiten gaituena?
Zer Euskal Herri litzake bere
hizkuntza ere galtzen duena.
Ez al dakizu euskara dela
euskaldun egiten gaituena?

AITA SEMEAK

Aita-semeak
tabernan daude,
Ama-alabak jokoan.(berriz)

Berriz ikusi beharko dugu
Behi gizena auzoan,
Berriro ere ez da faltako
Trapu zaharrik kakoan.

Eta lapurrek ostu dute
Guk gendukana etxean,
Eta gu gaude erdi biluzik
Beti inoren menpean.

Hondamendia gertatu zaigu
Geure etxean horrela,
Guztiok bizi nahi dugu baina
Nola biziko bestela?

Geurea dugu erru guztia
Geurea dugu osoa,
Ez inori ba errua bota
Euskal Herria hiltzean.

Baina gaztea naiz eta daukat
Etorkizuna eskuan,
Ez zaigu hilko Euskal Herria
Ni bizi naizen artean

AITORREN HIZKUNTZA ZAHARRA

Aitorren hizkuntza zaharra
nahi degu zabaldu
munduaren aurrean
gizonki azaldu,
baldin gure zainetan
odolik badegu
euskaldunak euskaraz
hitz egin behar degu.

Zein hizkuntza ederra
euskera guria
inon ez det aurkitzen
beste bat hobia
usai goxodun hizkuntz
txukun ta argia,
biraorikan ez duen
hizketa garbia.

Gora euskara maitea
zoragarriena
euskaldunen artean
maitagarriena.
Munduan sortu zanik
hikuntzik zaharrena,
*gora ta gora euskaldunak
eta gure euskara. (bis)*

GORA TA GORA BETI

Gora ta gora beti,
haik gora Lapurdi!
Euskarak bizi gaitu
eta bizi bedi.(bis)

Gorantza doa agudo kapitala
eta Lapurdi beti dago apala,
aldrebesturik dago mundu zitala,
konformatzen ez bagara
ze pekatu mortala!

Gurea ez da bizi-modu normala
lurra lantzeko aitzurra eta pala,
lanaren truke kobratzen erreala.
Benetan da miserable
euskaldunon jornala.

Munduan ezin bizi daiteke hala,
merkatuetan dena gora doala,
etxera eta zopa guztiz argala,
kriseiluen olioia
ez da postre formala.

Jabeek dute kontzientzi zabala,
kaskatu dute gure lurren azala,
baina Lapurdi ez da hain zerbitzala;
borroka garbian dago
hori da printzipala.

BEHIN BETIKO

Behin betiko behin betiko
simple bezain tinko
ez dugu etsiko.
Behin betiko behin betiko
simple bezain tinko
Euskaraz eta kitto!

Etxean eta kalean
Berdin berdin jolasean,
eskolan, lanean,
borrokan eta bakean
Dakitenek erabiliz
ez dakitenek ikasiz.
Herri bat osaturik
euskaraz nahi dugu bizi

Hasi etxetik eta kalera
hasi kaletik eta etxera,
martxan jarri da lege berri bat:
euskaraz Euskal Herrian (bis)

TXORIAK TXORI

*Hegoak ebaki banizkio
neria izango zen
ez zuen alde egingo. (Bis)*

Bainan honela
ez zen gehiago txoria izango (Bis)
Eta nik txoria nuen maite, (Bis)

GUK EUSKARAZ

Guk euskaraz
Zuk, zergatik ez? (Bis)

*Euskara putzu sakon
eta ilun bat zen, (Bis)*
eta zuek denok
ur gazi bat atera zenuten
handik nekez. (Bis)

Guk euskaraz...

*Orain zuen bertutez
zuen indarrez (Bis)*
euskara
itsaso urdin
eta zabal bat
izanen da
eta guria da. (Bis)

FURRA FURRA

Furra, furra, fandangua
Hortxe duzu fandangua
Geure gustukua (bis)

Gaur goizean jeiki naiz
suerte onean,
tanke bat topatu dut
neure kafesnean;
ez dakit zer daukagun
bake ala gerra
bainan nik badaezpadan
egin dut puzkerra.

Zerbait egitekotan
zuzen eta artez
zorri bat garbitu dut
ur pistola batez,
orain galdurik nago
beldurrez beteta
muniziorik gabe
gelditu naiz eta.

Neure arma bakarra
dut akordeoia,
hauspoari eraginez
dirudi lehoia;
eskua jaten badit
on egin dezaion
Cervantesi holakorik
gertatu zitzaion.

Eta orain banao
berriro ohera,
bila ez badatozkit
lolo egitera;
bihar ikusiko da
zer dagoen berri,
jakintsuenak ere
ezin du igerri.

GURE AITAK AMARI

Gure aitak amari
gona gorria ekarri;(bis)
berriz ere maiteko dio
gure amak aitari.
Gure aitak amari
gona gorria ekarri.

Gona gorri-gorria
zazpi jostunek josia;(bis)
berriz ere maiteko dio
gure amak aitari.
Gure aitak amari
Gona-gorria ekarri.

Gure amak aitari
fraka berriak ekarri;(bis)
berriz ere maiteko dio
gure aitak amari.
Gure amak aitari
fraka berriak ekarri.

Fraka berri-berriak
zazpi jostunek josiak;(bis)
berriz ere maiteko dio
gure aitak amari.
Gure amak aitari
Fraka-berriak ekarri.

HABANERA

Berriro itzuliko balitz
iragan denbora arrotza
berdin kontsumi nezake
banilla gozo artean,
itsaso urrun batetan
irudimena galdurik
udaberriko euritan
larrosak pizten ikusiz.

Osaba komertzianterik
ez nuen izan Habanan,
pianorik ez zegoen
bizi nintzen etxe hartan,
neskatxen puntilla finak
udako arratsaldetan,
errosario santua
neguko gela hotzean.

Ezpainek gordetzen dute
ezpain bustien gustua
desiozko hotzikaran
etsipenaren tamalez,
gaua zelatan dakusat
kontzientzia biluzik
badoaz ordu geldiak
gogorapenen hegalez.

Jaio ginen, bizi gera
ez dugu ezer eskatzen
itsasontzia astiro

kaiatik ari da urruntzen.
Antillak zintzilik daude
argazkien paretetan
karta bat idatziko dut
norbaitek erantzun dezan.

Tabako, ron ta kanelaz
girotutako arratsetan
algarak entzuten ziren
Habanako putetxetan,
abanikodun mulatak
gauari haize egiten
musiken aire nagiek
odola erretzen zuten.

Jaio ginen, bizi gera
ez dugu ezer eskatzen
itsasontzia astiro
kaiatik ari da urruntzen.
Antillak zintzilik daude
argazkien paretetan
karta bat idatziko dut
norbaitek erantzun dezan. (bis)

EUSKARA PLAZARA

Plazara, euskara plazara!
euskaldun irakasle eta ikasleok
dantzara! plazara, dantzara!
Geure herriaren geroa baikara

Bai, arreba ta anai,
guk ere herria izan nahi,
geure lurra laiatuz eta irauliz
udaberriko emaitzaren zai!
herri jakintza nahi dugu
eta jakintza herriarentzat nahi!

Plazara, euskara plazara!
euskaldun irakasle eta ikasleok
dantzara! plazara, dantzara!
Geure herriaren geroa baikara
Ez, erderarik ez!
Euskadin sortu ginanez
Denok euskara bakar bat nahi dugu
Bizi giro ta jakintza bidez
Mundu berri bat nahi dugu
Herri bakoitzak beretik emanez

Plazara, euskara plazara!
euskaldun irakasle eta ikasleok
dantzara! plazara, dantzara!
Geure herriaren geroa baikara.

Plazara, euskara plazara!
euskaldun irakasle eta ikasleok
dantzara! plazara, dantzara!
Geure herriaren geroa baikara

KONTRAPAS

Garaziko herria
benedika dadila (bis)
euskarari eman dio
behar duen tornua.(bis)

Euskara, euskara, jalgi hadi
plazara. (bis)

Bertze jendek uste zuten
ezin eskriba zaiteien (bis)
orai dute forogatu
enganatu zirela.(bis)

Euskara, euskara,jalgi hadi
dantzara. (bis)

Bertzeak oro igan dira
bere goien gradora; (bis)
orai hura iganen da
bertze ooren gainera. (bis)

euskara, euskara, jalgi hadi
mundura. (bis)

Oraidano egon bahiz
inprimitu bagerik (bis)
hi engoitik ebiliren
mundu guzietarik. (bis)

Euskara, euskara, jalgi adi kanpora
Euskara, euskara jalgi adi plazara
Euskara, euskara jalgi adi dantzara
Euskara, euskara habil
mundu guzira.

TXANTXIBIRI

Txantxibiri, txantxibiri gabiltzanean
Elorrioko kalian,
hamalau atso tronpeta jotzen
zazpi astoren gainian.

*Astoak ziren txiki-txikiak,
atsoak, berriz, kristonak!
Nola demontre konpontzen ziran
zazpi astoren gainian (bis).*

Saltzen, saltzen,
txakur txiki baten karameluak,
Está muy bien!
esaten du konfiteruak (bis).

Quando vamos a Otxandiano
karnabal egunian,
comeremos chocolate
sonbreruaren gainian.(bis)

TRISTE BIZI NAIZ ETA

Triste bizi naiz eta
hilko banintz hobe
badaukat bihotzian
hainbat atsekabe
*Maita bat maitatzen det
bainan haren jabe
sekula izateko
esperantzik gabe* (Bis)

Bihotz baten lekuan
mila banituzke
zuretzako maitia
izango lirake
*Baina mila lekuan
bat besterik ez det
har zazu ba maitia
bat hau mila bider.* (Bis)

Nere maite polita
nola zera bizi?
zortzi egun hauetan
ez zaitut ikusi
*Uste det zabiltzala
nigandik ihesi
ez didazu ematen
atsekabe gutxi.* (Bis)

LAU TEILATU

Hemen gaude ta poztutzen naiz
ta ziur zure aita ere bai;
ta zer ondo... zelan dijua
zure bufanda txuria.

Lau teilatu gainian
ilargia erdian eta zu
goruntz begira,
zure keia eskuetan
putzada batekin... putz!
Neregana etorriko da
ta berriz izango gara
zoriontsu
edozein herriko jaixetan.

Goxo goxo kanta egin nazu
Benitoren Maria Solt.
Negarrik ez,
txuri zaude ta malkoak
zure kolorea kentzen dute.

Lau teilatu gainian...

Felix-felix bihar berriz egongo gara
txanpain apur batekin;
diru gabe baina
izarrak gurekin daude,
piano baten soinuaz.

Lau teilatu gainian...

GURE ABERRIA

Nire aberria lurra bezain zaharra da
baina ez da lurra bakarrik
haizeak bezala inguratzen nau eta
lotzen, askatzen nauelarik.

Nire aberria suaren antzekoa da
beti bera, berria beti
epeltzen nau kanpoan hotz
dagoenean
ta erretzen ere badaki.

*Aberriaren mugak;
euskarenak
gure baitan daude gehienak
euskara zabalduaz
lau haizeetara
zabalago egiten gara.*

Nire aberria harrizko herria da
hitzezkoa eta hitzekoa
altzairuzko txakolin, ardo
zurezkoa
eta hondar anonimoa.

Nire aberria burdin bihurria da
oroimenean arindua
itsaslaminen baten herdoilezko
kantu
etorkizunez fosildua.

Aberriaren mugak...

MAITIAK GALDEGIN ZAUTAN

Maitiak galdegin zautan,
polita nintzanez (berriz)
Polit, polit nintzela bainan
Larrua beltz, larrua beltz!

Maitiak galdegin zautan
premu nintzanez (berriz)
Premu, premu nintzela bainan
Etxerik ez, etxerik ez!

Maitiak galdegin zautan,
poltsa banuenez (berriz)
Poltsa, poltsa banuela bainan
dirurik ez, dirurik ez!

Maitia galdegin zautan lanean
nakienez
Lanean, lanean, nakiela bainan
gogorik ez, gogorik ez!

Gaixoa hil behar dugu guk
biok gosez (berriz)
gosez, gosez hil behar bainan,
elkar maitez, elkar maitez!

PELLO JOXEPE

*Pello Joxepe tabernan dala
haurra jai da Larraulen* (Bis)
etxera joan da esan omen du:
-Ez da neria izanen,
beraren amak topa dezala
haur horrek aita zein duen.

*Hau pena eta pesadunbria!
Senarrak haurra ukatu* (Bis)
Pello Joxepe bihotz neria
haur horrek aita zu zaitu
haur horrentzako beste jaberik
ezin nezake topatu.

*Zure semia besuan daukat
senarra aldamenian* (Bis)
orain denborik ez daukat eta
zuazkit ordu onian
neronek abisatuko zaitut
garaia datorrenian.

*Fortunosoia nintzela baina
ni naiz fortuna gabia,* (Bis)
abade batek eraman dizkit
umea eta andria:
haurra berea bazuen ere
andrea nuen neria.

*Pazientzia hartu bihar da
munduon Pello Joxepe,* (Bis)
andria ere zuria izanda
haurra bestena diote;
gizonen faltan igarotzen da
basoan zenbait larrarte.